

Maatschappelijke acceptatie bepaalt technologische verandering

Welke technologie de agrosector straks vorm geeft, wordt niet bepaald door de technische mogelijkheden alleen. Vooral de maatschappelijke acceptatie van de technologie zal de doorslag geven. Dat concluderen Geert van der Peet en Ferry Leenstra van de Animal Sciences Group in hun beschouwing van de toepassing van technologie in de agrosector.

“Er is een omslag gaande”, zegt Van der Peet. “Voorheen zette het ministerie van LNV vooral technisch onderzoek uit, met de verwachting dat het tot innovatie zou leiden. Nu zie je dat de maatschappelijke acceptatie van al ontwikkelde technologieën een hogere prioriteit krijgt. We zijn dat maatschappelijk aspect in het verleden nogal eens vergeten.”

Van der Peet onderschrijft de recente oproep van minister Verburg om de teelt van genetisch gemodificeerde gewassen als maïs, aardappelen en soja toe te staan. “Anders mist de Europese Unie de aansluiting in technische ontwikkeling ten opzichte van landen waar genetische modificatie in planten wel al uitgebreid wordt toegepast.”

Hete hangijzers

Wie wil weten welke technologie in de nabije of verre toekomst tot grote veranderingen in de agrosector gaat leiden, moet dus vooral inzicht krijgen in welke kwesties in de publieke opinie een heet hangijzer kunnen worden. Nanotechnologie is bij het grote publiek nog onbekend en dus onbemind, denkt Van der Peet, hoewel de technologie op diverse terreinen al wordt toegepast. Hij verwacht dat brede toepassing van genetische modificatie in planten de eerstvolgende grote technologische verandering zal zijn. Niet alleen vanwege de technische mogelijkheden, maar vooral omdat de maatschappelijke acceptatie al vrij breed lijkt te zijn. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld het gebruik van agrarische grondstoffen voor verf of medicijnen, voor precisielandbouw, of voor toepassing van ICT en slimmere verpakkingen in logistiek – zodat je groenten met een zeeschip in plaats van met een vliegtuig kunt vervoeren, en voor toepassing van nieuwe kennis over het genoom in de klassieke veredeling van planten of dierfokkerij. Meer problemen voorziet Van der Peet als het om dieren gaat. Toepassingen bij planten liggen maatschappelijk minder gevoelig dan toepassingen bij dieren. Robotisering van de omgang met dieren zal veel mensen het gevoel geven dat de afstand tussen mens en dier groter wordt, wat de acceptatie ver-

mindert. “Toepassing van gentechnologie bij productiedieren kan alleen als de integriteit van het dier niet in gevaar is. Dit soort zaken moet je serieus nemen. Het vraagt ook tijd. Het kan nog wel vijf tot tien jaar duren voordat gentechnologie bij dieren ook in de productie geaccepteerd wordt.”

Productie

Nederland kan experimenteer- en ontwikkel-land worden, concluderen de onderzoekers. Niet alleen als het gaat om technische ontwikkelingen, maar ook over hoe je er als maatschappij mee omgaat. In Nederland is

een open debat mogelijk, dat ruimte laat voor kritiek. “Juist de scherpte van die discussie maakt dat als in Nederland een technologisch systeem ontwikkeld en toegepast kan worden, het systeem ook elders aan kan slaan.” Essentieel is wel dat er geproduceerd blijft worden in Nederland, merkt Van der Peet op. “Nederland moet zich niet uitsluitend op onderzoek en ontwikkeling richten, want veel innovatie komt van ondernemers in de praktijk. Die moeten de ruimte krijgen om op een maatschappelijk verantwoorde manier te experimenteren met nieuwe technologie.”

Cluster	Verduurzaming productie en transitie
Informatie:	www.kennisonline.wur.nl ASG-rapport 209
Contact:	Geert.vanderPeet@wur.nl 0320 - 23 80 70

Een big wordt gewogen. Toenemende afstand tussen mens en dier zal de maatschappelijke acceptatie van innovaties verminderen, verwacht Geert van der Peet.